

Ríkin í fœvningin á Sovjet

Dagblaðið letur amerikanska professaran, Joseph A. Harris gremja seg um, at seinasti aðalfundur heimskirkjuráðsins í Nairobi „fordæmði hjáveru Suðurafríka í Angola, men gloymdi heilt at nevna teir túsundtals kubansku hermennin, ið Sovjet hefur sent til Angola.“ (7. teigur). Alvaratos. Hævði tað ikki sæmt seg betur fyri ein professara at sagt fólk, hví kubanskir hermenn eru í Angola? Og hví at suðurafrískir eru har?

Sannleikin er í hævðsheitum, at hitt imperialistiska og sterkt rasistiska apartheid-stýrið í Pretoria av øllum alvi roynir at fáa angolsku kollveltingina at miseydnast, í hesum fari kanska fyrst og fremst av politiskum ávum. Sigur angolska fólksins er nevniliga fyridømi hjá kugaðum suðurafrískanarum. Ti gera suðurafrískar stjórnardeildir við hjálp frá mutraðum angolarum álop á Suður-Angola. Kubansku hermennin komu til landið fyri at verja tað og tryggja tað móti imperialistiska áganginum. Hervið eingin rættvisgering av kubanskum ella sovjetiskum víður-skiftum, men bert ein ávísing á, hvussu imperialism er í eldir hefur elvt til óskil og undirmenning í triðja heiminum, og at tað júst er hesi kapitalistisku heimsskipan fyri at takka, at fleiri veikir tjóðir í dag eru bundnar til Sovjet.

Tá vit í vár ferðaðust úr Oslo til Keyppanna-

havnar í toki, bar soleiðis til, at vit komu at hava tókkupe saman við aðalumboði Swazilands í Heimskirkjuráðnum. Swaziland er suðurafrískur stat, heilt umgyrdur av Suðurafríkanska lýðveldinum. Vit prátaðu um mangt og hvat, men eitt, hon legði størstan dentin á, var, hvussu „býttisliga“ hon helt vesturheimin bera seg at í Afrika. Ikki tí, at hon ikki skilti búskaparligu grundirnar undir imperialismuni, men heldur tí at hon metti, at imperialistisku miðdeplarnir til endans fóru at raka seg sjálvar í framhaldandi kúgingarpolitikki sínum.

Marxisman eingin juridisk paraggraff

Eitt vanligt vápn teirra konservativu er at leggja marxismuna undir líkt og ólíkt, ikki minst undir kúging av kristnari trúgv. Av misgávum svipsar tíverri eisini aðrastaðni viðhvørt. Í samrøðu við H. J. Joensen, prest, (13/11—82) um frammanfyri umrødda evnið, setur Sosialurin honum hendaðan hápisleysa spurning: „Marxisman loyvir ikki fólk at hava kristna trúgv?“ Sig mær, nær er marxisman vorðin ein juridisk paraggraff?

Marxisman er hvørki eitt lógarkomplex ella ein samfelagsskipan. Marxisma er ein kritisk vísind og ein filosofi, hvørs krumtappur er frælsi menniskjans. Hendaðan vísind hefur einki við sat-

anismu ella kúging av kristnum at gera. (Ber saman við laturligu próvforslu Wurmbrands í bók hansara „Karl Marx og Satan“).

Hóast eg virði H. J. Joensen prest fyri hansara nuanseraðu og sakligu støðu til umrødda spurning, so vil eg fegin loyva mær at rættleða hann, har eg meti hann at fara skeivan: Filosofi Marx' miðar ikki móti at seta sosialismu istaðin fyri kristnu trúna. Slikt hefur einki endamálið í sjálvum sær. Tað, sum Marx metti vera gongda leið, var at skifta út kapitalistiska framleiðslu- og liviháttin við ein annan, ið hann ongantíð hefur givið nakra fullgiggjaða uppskrift uppá (sjálvandi) men sum hann tó eftir livsdrúgvgranskingarvisti nakrar grundleggjandi vegir til, og sum hann alment nevndi kommunismu (als ikki at blanda saman við tað, sum seinni hefur latið seg rópa kommunismu eystan jarn-tjaldíð). Hann mátti undir ongum umstøðum til at kúga trúna hjá fólk.

Mangan svikur etikettin

Eg má sjálvandi viðganga, at tey sum veruliga hava kúgað og týnt trúgvandi í navni marxismunar eiga sín stóra part av skuldini í hesi vílleiðing. Men fyri tað fyrsta, eiga tey bert ein part av skuldini, og í aðru syftu mugu vit ikki gloyma, hvussu t.d. kristindómurin er vorðin nýttur til legitimatión fyri øllum møguleikum, frá spanskari inkvisitión yvir sláturin í palestinsku flóttarlegunum til finansskandalur í Vatikaninum. Hóast tey, ið hava átt sín aktiva leiklut í hesum ógerðum, hava nevnt seg kristin (og helst meta seg at vera tað), so kunnu vit neyvan geva Jesu lærur skuldina fyri tað. Í sliktum fari man helst vera talan um eina grovastu brot á bæði boðið um ikki at misnýta navn Harrans og um ikki at sláa í hel.

Ikki fyri at sammeta marxismuna við eina trúðarlærur, men fyri at vísa á, hvussu varin vit eiga at vera í próvforslur okkara; — tvs. vit, sum ikki eins og breckmannistarnir ynskja at nýta hykl í orðaskifti okkara.

Hvat hava Dagblaðið og kristindómur til felags?

Hugsu vit um umsitararnar av kristnu læruni, tvs. kirkjuna, so mugu vit ásanna, at hesin stovnur í eldir hefur virkað polit-

„Her kunnu øll liva!“ stendur yvir Jordini á plakatin, sum hongur á hesi klinh fyri salvadoreansk flóttarfolk. Men meginparturin av heimsins íbúgvum stríðist fyri bert at yvirleva. (foto: UNHCR)

iskt, og til fyri kortum uttan stórvegis undantøk til frama fyri valdandi og í flestu forom kúgandi faktorar. Eg vil halda, at tað er uppá tíðina, at kirkjan gerst ein aktivur partur av stríðnum móti hesum faktorum, tvs. tekur at stuðla teimum kreftunum kring heimin, sum stríðast fyri eini verð, har víðurskifti millum menniskju og millum tjóðir verða loyst í solidariteti, friði og frælsari samvinnu. Tí kunnu vit bert fegnast um støðutakan Heimskirkjuráðsins í Uppsala í 1968, sum ber á hetta borðið, og um, at alt fleiri kirkjur (eitt nú í Latinamerika) eru farnar upp í frælsisstríðið móti politisku ídomum Dagblaðsins.

At tær víðkomandi frælsisrørslurnar eru inspireraðar av marxismuni hefur søguligar orsakir og er lætt skilgt. Og tá til stykkis kemur, so hava etisku krøv kristnu lærunar nógv meira til felags við marxistiska hugsjón enn við dagblaðsfilosofiska ditto.

At enda vil eg avgjørt ynskja sum Joachim

Jager (dagbl. 10/11—82), at feroingar gerast meira upptaknir av samfelagsspurningum, soleiðis at land okkara í minni mun framyvir verður fruktugt heimabæiti fyri

hykleriskum breckmannskum fordómum.

Keyppannahavn,
26. nov. 1982,
Tróndur Djurhuus

Framhald av síðu 6

„Dagblaðið“, fingur vit ta fatan, at greinin á forsiðuni varð skrivað við upplýsingum frá leiðsluni sum grundarlag. Seinast í greinini varð boðað frá eini „munandi rationalisering“. Stórar umleggingar av arbeiðnum kunnu ikki fara fram uttan samráðingar millum felag og leiðslu, og hildu vit tað tí verða rættast at fáa eina frageiðing alt fyri eitt. Vit avgjördu tí ikki at fara út við postinum, fyrr enn vit høvdu fingið ein fund við deildarleiðaran um málið. Alitismaðurin boðaði síðan deildarleiðaranum frá støðuni. Hann kom alt fyri eitt á arbeiðsplássið og segði, at greinin ikki var skrivað við upplýsingum frá leiðsluni. Bert ætlanin um at royna eitt avheitingarstað á einum bústaðaraki í Havn var rett. Restin av greinini mátti blaðið sjálfv svarv fyri.

Ætlanina um avheitingarstað eru vit greiðir um og vilja fara fram, at vansar eru

við hesi skipan. Leiðslan sigur, at víðskiftafólkið fær postin fyrr um morgunin við bóksskipanini. Men tað hvørt postboð ivaleyst fer at hava nógv fleiri húski, fer hetta at fara til eina munandi seinking. Sjúk og brekað nýðast eins og øll onnur á bústaðarókinum sjálvi at heinta postin, tey nýðast kanska at ganga fleiri hundrad metrar í øllum veðri, og kann hetta vera sera trupult. Postflutningurin gerst eisini meir ópersónligur av hesum. Núverandi skipan er sum heild ein stórur fyrimunur.

Í greinini 26. november verður nevnt, at vit lögdu arbeiðið niður orsakað av hesi avheitingarskipan. Hetta er sum nevnt, aðrastaðni ikki rætt. Nevnt verður, at fyrra greinin var „nakað harðliga uppsett“. Har eru vit ikki samdir við „Dagblaðið“. Treytin fyri góðari blaðskrivning er, at upplýsingarnir eru rættir. Vit

Framhald á síðu 18

„Let's do it the american way!“ Sorry, men soleiðis sær veruleikin út, enn tann dag í dag. Tað er ikki trupult at skilja, at multinationalar fyritekar kunnu fáa amerikansku fregnartænastuna CIA at skipa fyri mótkollveltingum, sum t.d. í Chile. Latinamerikanska kirkjan er farin at skilja veruleikan